

חוזר מינהל הרפואה

משרד הבריאות

חוזר מס' : 11/2013

ירושלים, כ"ט ניסן, תשע"ג
9 אפריל, 2013

תיק מס' : 3/0/200

אל: מנהלי בתי החולים
מנהלי האגפים הרפואיים – קופות החולים

הנדון: העסקת סטודנט לרפואה כמסייע לרופא (שלא במסגרת הלימודים) – הגדרת תפקיד

1. מבוא:

סטודנטים לרפואה מועסקים במגוון מחלקות בבתי החולים כמסייעים לרופאים בעבודתם. מכיוון שהעסקתם של הסטודנטים לרפואה נעשית תמורת שכר, ואינה מוכרת כמטלה אקדמית, הרי שלא מדובר בפעילות לימודית, ונדרשת הגדרת המסגרת החוקית לפעילותם כולל הגדרת סמכויותיהם.

על פי פקודת הרופאים, רק רופא מורשה לעסוק ברפואה. עם זאת, הוחלט לאפשר, בתנאים שלהלן, לסטודנט לרפואה לסייע לרופא בפעולות נלוות לעיסוק ברפואה והכל בפיקוחו ובאחריותו הישירה של הרופא.

2. מטרה:

לקבוע אמות מידה להעסקת סטודנטים לרפואה במחלקות בבתי חולים ובמרפאות הקהילה (להלן: מחלקה), כמסייעים לרופא בכלל הפעילויות הרפואיות, שלא במסגרת הלימודים.

3. הגדרות:

"סטודנט לרפואה" – מי שלומד בבי"ס מוכר לרפואה בישראל או בחו"ל (לצורך זה, ההכרה בבי"ס לרפואה בחו"ל בסמכות האגף לרישוי מקצועות רפואיים במשרד הבריאות).

"לימודים קליניים" – החלק בלימודי הרפואה, לאחר לימוד מדעי הרפואה הבסיסיים, שמתבצע במחלקות הקליניות בבתי החולים ובמרפאות הקהילה.

- 4.1. תנאי סף להעסקת סטודנט לרפואה במחלקה כמסייע לרופא בכלל הפעילויות הרפואיות:
- 4.1.1. אזרח ישראלי או בעל רישיון לישיבת קבע בישראל.
- 4.1.2. סטודנט לרפואה. לעניין חוזר זה יחשב סטודנט כל אחד מהבאים:
- סטודנט לרפואה במהלך הלימודים הקליניים לרבות סטודנט לרפואה שסיים את הלימודים הקליניים וממתין לתחילת הסטאז';
 - בוגר שנת הסטאז' שבוצעה בישראל שעדיין לא קיבל רישיון לעסוק ברפואה;
 - בוגר תוכנית MD מבי"ס לרפואה בחו"ל, שהוכר על ידי האגף לרישוי מקצועות במשרד הבריאות, שלא עבר בחינת רישוי ישראלית לקראת סטאז' ברפואה, ובתנאי שממועד סיום לימודיו לא עברו יותר משנתיים.
- 4.1.3. אישור חתום על ידי מנהל המחלקה כי ראיין את הסטודנט, בחן את המלצותיו, ומצא אותו מתאים וכשיר לבצע את תפקידו.
- 4.1.4. עמידה בתנאי סף המתחייבים מקבלה לעבודה במוסד רפואי, כגון: הדרכה בנושאים של מניעת זיהומים, בריאות העובד, חיסונים, חיסיון רפואי, זכויות המטופל, ביטוח עבודה מקצועי וכדומה.
- 4.2. קבלה לעבודה, אחריות ופיקוח:
- 4.2.1. מנהל המוסד הרפואי אחראי על יישום חוזר זה.
- 4.2.2. מנהל המחלקה בה מועסק הסטודנט והרופא הישיר המפקח על עבודת הסטודנט במחלקה אחראים על העסקת הסטודנט, לרבות קבלתו לעבודה ובקרה מתמשכת על פעילותו, ועל תוצאות הפעולות שיבוצעו על ידו.
- 4.2.3. מנהל המחלקה או רופא מטעמו אחראים לתת לסטודנט משוב על עבודתו אחת ל-6 חודשים, במטרה לפקח ולקדם את רמתו המקצועית.
- 4.2.4. מנהל המחלקה אחראי להביא לידיעת הסטודנט לרפואה את נהלי המחלקה טרם תחילת עבודתו במחלקה.
- 4.2.5. רופא מומחה או מתמחה שעבר בהצלחה בחינת שלב א', יבצע עם הסטודנט 2-4 משמרות ניסיון, ובסופן ימלא חוות דעת בנוגע לכשירותו לעבודה.
- 4.2.6. סטודנט לרפואה יורשה להשתמש במחשבי המחלקה באמצעות קוד אישי, על פי מדיניות ונהלי המוסד הרפואי. כל רישום של סטודנט ברשומת המטופל חייב יהיה לעבור אשרור על ידי רופא מורשה.

4.3. סמכויות:

- 4.3.1. סטודנט לרפואה אינו רשאי לעסוק ברפואה, בהתאם לייחוד העיסוק ברפואה, כפי שמוגדר בפקודת הרופאים התשל"ז-1976 כל עוד לא השלים את כל חובותיו לביה"ס לרפואה, סיים בהצלחה את שנת הסטאז', ועמד בבחינה הממשלתית לרפואה (במידת הצורך), ולא קיבל רישיון לעסוק ברפואה.
- 4.3.2. סטודנט לרפואה רשאי לעבוד במחלקה בהשגחתו של רופא מורשה בלבד והוא אינו בעל סמכות עבודה עצמאית. סטודנט ישובץ למשמרת בתנאי שמוצב במחלקה רופא מורשה אחד לפחות.
- 4.3.3. סטאז'ר לרפואה אינו רשאי לפקח על עבודת סטודנט לרפואה אלא רק רופא מורשה כאמור בסעיף שלעיל.
- 4.3.4. סטודנט רשאי לסייע לרופא, על פי הנחיתו הישירה, בפעולות שאין במהותן עיסוק עצמאי ברפואה או הפעלת שיקול דעת רפואי, לרבות:
- 1) קבלת היסטוריה רפואית וביצוע בדיקה גופנית בהסכמת המטופל, והקלדת נתונים במקום המיועד לכך ללא חתימה. הרופא המורשה לכך יאשרר את הנתונים שהוקלדו לאחר שתשאל ובדק את המטופל בעצמו.
 - 2) כתיבת סיכום מהלך ההתערבות הרפואית על פי הרשומה בתיק המטופל, במהלך שחרור מטופל מהמחלקה על ידי הרופא המורשה.
 - 3) לקיחת דם ורידי לצורך בדיקות דם אך לא לבדיקת סוג והצלבה, בהוראת רופא מורשה, לאחר שקיבל הדרכה מעשית מתאימה.
 - 4) החזקת מפשק (רטרקטור) במהלך ניתוח בנוכחות ובהוראת רופא מורשה.
 - 5) פעולות בנושאי חינוך לבריאות ורפואה מונעת.
- 4.3.5. סטודנט אינו רשאי לבצע באופן עצמאי כל פעולה הדורשת שיקול דעת רפואי, לרבות אחריות על קבלה או שחרור חולים, ביצוע 'ביקור' במחלקת אשפוז, מתן הוראות רפואיות, כולל למתן תרופה ועוד.
- 4.3.6. במהלך עבודת הסטודנט, בנוסף למטלות הקשורות בעבודתו כמסייע לרופא, הסטודנט יכול לבצע פעולה שמטרתה לימודית (למשל השתתפות וסיוע בפעולה ניתוחית), ובתנאי שיהיה זה תחת השגחתו הישירה והצמודה של הרופא האחראי, ובכפוף לכללים הנהוגים ביחס לסטודנטים.

5. הקפדה על זכויות החולה והצגת נאותה בזמן העבודה:

על הסטודנט לרפואה להציג את עצמו בפני המטופלים ולאפשר להם לתת את הסכמתם המודעת לחשיפת המידע הרפואי, בדיקתם או קבלת טיפול כלשהו על ידו. על הסטודנט לרפואה לענווד בזמן עבודתו, על דש בגדיו, תגית זיהוי מתאימה שתונפק ע"י המוסד המעסיק בהתאם לחוזר המנהל הכללי מס' 12/2001 מיום: 9.5.01. אין להשתמש לצורך זה בתגית הזיהוי של סטודנט לרפואה אותה קיבל מהאוניברסיטה.

הואילו להעביר תוכן חוזר זה לדיעת כל הנוגעים בדבר במוסדכם.

ב ב ר כ ה,

פרופ' ארנון אפק
ראש מינהל הרפואה

העתק : שר הבריאות
המנהל הכללי
המשנה למנהל הכללי
הנהלה מורחבת
מנהלי בתי החולים
מנהלי קופות החולים
קרפ"ר - צ.ה.ל
רע"ן רפואה - מקרפ"ר
קרפ"ר - שרות בתי הסוהר
קרפ"ר - משטרת ישראל
רכז הבריאות, אגף תקציבים - משרד הבריאות
יו"ר ההסתדרות הרפואית
יו"ר מועצה מדעית - ההסתדרות הרפואית
מנכ"ל החברה לניהול סיכונים ברפואה
בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי
ארכיון המדינה
מנכ"ל חברת ענבל

סימוכין : 00040513

כתובת אתר האינטרנט בו מפורסמים חוזרי מינהל הרפואה וחוזרי
מנכ"ל היא: - www.health.gov.il